

runt. Qui dimissus abiit in terram ethim. et edificauit ibi ciuitatem: uocauitq; eam lucam. Quę ita appellatur: usq; in presentē diem. Manas̄ ses quoq; non delcuit bethsān. et thānach cum uiculis suis. et habitatores dor. et ieblaām: et inageddo cū uiculis suis. Cepitq; chananęus habitarē cum eis. Postquam autē confotatus est israhel: fecit eos tributarios. et delere noluit. Ephraim etiā non interfecit chananęum qui habitabat in gazer: sed habitauit cū eo. Zabulon non delcuit habitatores cedron. et naalón: sed habitauit chananęus in medio eius. factusq; est ei tributarius. Aser quoq; non delcuit habitatores acchon et sydomis. alab. et achazib. et alba. et asec. et roob. Habitauitq; in medio chananęi. habitatores illius terę: nec interfecit cum. Neptalin non delcuit habitatores bethsemes et bethanath: et habitauit inter chananęum habitorem terę. Fueruntq; ei bescnitę et bethanitę tributarij. Aitauntq; amoręus filios dan in monte: nec dedit eis locum ut ad planiora descendereint. Habitauitq; in monte hares: quod interpretatur testatio. in abailan et salabim. Et ad grauata est manus domus ioseph: factusq; est ei tributarius. Fuitq; autem terminus amoręi. ab abscon- su scorponis petra et superiora loca.

Ascenditq; angelus dñi de Galgala ad locum flentū: et ait. Eduxi uos de egyp̄to. et introduxi

in terram pro qua iurauit patribus ur̄is. et pollicitus sum ut non facerem iratum pacū meum uobiscū in sempiternum: ita dum taxat ut non ferreis sedis cum habitatorib; terę huius. et aras eorū subuerteret et nolinstis audire uocem meam. Cur hoc fecisti? Quā obrem nolui delere eos a facie urā: ut habeant hostes et dīj eorū sint uobis in ruinam. Cumq; loqueretur angls dñi uerba hęc ad omnes filios israhel: eleuauerunt uocē suam et fleuerunt. Et uocatū est nomen loci illius: flentū lacrimarū. Immo laueruntq; ibi hostias dñi. Dimisit ergo ioseph populum: et abiuerunt filij israhel. unusquisq; in possessionem suam ut obtinerent eam. Surreueruntq; dñi cunctis dieb; eius. et seniorū qui longo post eum uiixerunt tempore: et nouerant opera opera dñi quę fecerat cum israhel. Mortuus est autem ioseph filius mun famulus dñi: centū et decem annorū. Et sepelierunt eum in finib; possessionis suę in thannath sare in monte ephraim: a septentrionali plaga montis gaas. Omnisq; illa generatio congregata est ad patres suos: et surrexerunt alij q; non nouerant dñm et opa quę fecerat cum israhel. Eceruntq; filij israhel malum in conspectu dñi et seruerunt baalim. ac dimiserunt dñm deum patrū suorū. qui aduxerat eos de terra egyp̄to: et secuta sunt deos alienos. deosq; populorū qui

habitabant in circuitu eorum. et ad orauerunt eos. et ad iracundiam concitauerunt dominum. dimittentes eum et seruientes baal et astaroth. Irratusque dominus contra israel tradidit eos in manib; diripientium. Qui ceperunt eos et uendiderunt hostib; qui habitabant per gyrum. nec potuerunt resistere aduersariis suis. sed quocumque; pergere uoluissent. manus domini erat super eos sicut locutus est. et iurauit eis. et uehementer afflidi sunt.

Suscitauitque; dominus iudices qui liberauerent eos de uastantibus manibus: sed nec illos audire uoluerunt formicantes cum diis alienis et adorantes eos. Cito deseruerunt uiam per quam ingressi fuerant patres eorum: et audientes mandata domini omnia facere contraria. Cumque; dominus iudices suscitaret in diebus eorum: flerebatur misericordia et audiebat afflictiorum genitus. et liberabat eos de cedre uastantum. Postquam autem mortuus esset iudex: reuertebantur et multa maiora faciebant quam fecerant patres eorum. sequentes deos alienos et seruientes eis: et adorantes illos. Non dimiserunt adiuventiones suas: et uiam durissimam per quam ambulare consuetuerant. Irratusque est furor domini in israhel: et ait. Quia irritum fecit gens ista pacatum meum quod pcpigeram cum patrib; eorum. et uocem meam audire contempsit: et ego non de-

lebo gentes quas dimisit ioseph et mortuus est ut in ipsis expiatetur israhel. utrum custodiant uiam domini et ambulent in ea sicut custodierunt patres eorum. an non. *¶*

Dimisit ergo dominus omnes has nationes. et ait subuertere noluit: non habuit: nec tradidit in manib; ioseph. hec sunt gentes quas dereliquit dominus ut crudiret in eis israhel. et omnes quoniam nouerant bella chananiorum: et postea disseruerunt filii eorum certare cum hostib; et habere consuetudinem prebiandi. Quinque; satrapas phylistinorum: omnemque; chananum et sydonium atque eum qui habitabant in monte libano. de monte baal hermon usque; ad nitritum emath. Dimisitque; eos ut in ipsis experiretur israhel: utrum audiuerint mandata domini que precepit patrib; eorum per manum moysi an non.

taque filii israel habitauerunt in medio chananei. et bethei. et amorrei. et pherezzi. et cuii. et lebusei: et duxerunt uxores filias eorum. ipsique; filias suas eorum filios tradiderunt. et seruerunt diis eorum. Feceruntque; malum in conspectu domini. et oblitia sunt dei sui: seruientes baalam et astharoth. Irratusque dominus contra israel tradidit eos in manus chusani rathaim regis mesopotamiae. Scrutauitque; ei octo annis: et clamauerunt ad dominum. Quis suscitauit eis saluatorem et liberauit eos: othomibel uidelicet filium cenez fra-

trem chaleph minorem. Fuit; in eo
sp̄s dñi: et iudicauit isrl. Egressusq;
est ad pugnam: et tradidit dñs in manū
eū chusān rasathaim regem syrię
et oppressit eum. Quicunq; terra
quadraginta annis. Et mortuus
est othomhel filius canéz.

Addiderunt autē filij israhel facē
malum in conspectu dñi. Qui confor
tauit aduersum eos eglon regem
moāb. quia fecerunt malum in
conspectu dñi: et copulauit ei fili
os ammon et amalech. Abiit et p
cussit israhel: atq; possedit urbem
palmarū. Serueruntq; filij israhel
eglon regi moab datam et oīo an
nis: et postea clamauerunt ad do
minū. Qui suscitauit eis saluatōrē
uocabulo ahoth filiū gerā filij ge
mini: qui utraq; manu uitebatur
pro dextera. Misseruntq; filij israhel
per illum munera: eglon regi moab.
Qui fecit sibi gladium ancipitem
habentem in medio capubum lon
gitudinis palme manus: et accin
dus eo subter sagum in dextro se
more. Obulitq; munera eglon re
gi moab. Erat autē eglon crassus
mīmis. Cumq; obculisset ei mune
ra: pseutus est socios qui cum eo
uenerant. Et reuersus de galga
lis ubi erant idola: dixit ad regem
Verbum secreū habeo ad te: o rex.
Et ille impauit silentū. Egressiq;
omnib; qui circa eum erant: in
gressus est ahoth ad eum. Selebat
autē in estuo cenaculo solus. Dixit
q;. Verbum dñi habeo ad te. Qui

statim surrexit de throno. Exten
ditq; ahoth manū sinistrā. et tu
lit sicam de dextro femore suo: insi
xitq; eam in uenter eū custam ua
lide. ut capulus ferrū sequeretur
in uulnerē. ac pinguisimo adipe
stringeretur. Nec eduxit gladium:
sed ita ut pauserat reliquit in cor
pore. Statimq; per secrata naturę
alii. stercora pr̄iuperunt. Ahoth
autē clausis diligentissime ostijs
cenaculi et obsīrmatis sera: per po
sticam egressus est. Seruq; regis in
gressi uiderunt clausas fores cen
aculi: atq; dixerunt. For sitan pur
gat alium in estuo cubiculo. Ex
pectantesq; diu donec erubescerent.
et uidentes quod nullus aperiret:
tulerunt dauerū. Et apperentes:
muenerunt dñm suum iacentem
in terra mortuum. Ahoth autem
dum illi turbarentur effugit: et
pr̄transiit locum idolorū unde re
uersus fuerat. Venitq; in secrād:
et statim insonuit buina in mon
te ephryam. Descenderuntq; cum
eo filij isrl: ipso in fronte gradien
te. Qui dixit ad eos. Sequimini me.
Tradidit eū dñs mimicos n̄os
moabitas: in manus n̄as. Desen
deruntq; post eum: et occupauie
runt uada iordanis quę transiit
tūnt in moab. Et non dimiserunt
transire quenquā: sed pauserūt
moabitas in tempore illo circiter
decem milia omnes robustos et for
tes uiros. Nullus eorū evadere po
tuit. humiliatusq; est moab die

illo sub manu israhel. et quietuit
terra octoginta annis.

Post hunc fuit sangar filius a-
braham qui passus est phylstijm. sextu-
m uirorum uomere: et ipse quoq;
defendit israhel.

Addideruntq; filij israhel facere ma-
lum in conspectu domini post mortem
abraham: et tradidit illos dominus in ma-
nus iabin regis chanaan. qui re-
gnauit in asor. habuitq; ducem
exercitus sui: nomine sisaram.
Ipse autem habitabat in arosetch
gentium. Clamaueruntq; filij
israhel ad dominum. Non gentes enim
habebat falcatos currus: et per
viginti annos uehementer oppres-
serat eos. Erat autem debbora pro-
phetes uxor lapidoth qui iudica-
bat populum in illo tempore: et se-
debat sub palma que nomine il-
luis uocabatur inter rama et be-
thel in monte ephraim. Ascende-
bantq; filij israhel ad eam: in om-
ne iudicium. Que misit et uoca-
uit barach filium abinoeum: de-
cedes neptalem. Dixitq; ad eum.
Precepit tibi dominus deus israhel. Va-
de et duc exercitum in monte tha-
bor. Collesq; tecum decem milia
pugnatorum de filiis neptalem:
et de filiis zabulon. Ego autem
adducam ad te in loco torrentis
cislon sisaram principem exercitus
iabin. et currus eius atq; omnem
multitudinem: et tradam eos in
manu tua. Dixitq; ad eam barach.
Si uenis metu uadam. Si nolueris

uemire: non pergam. Que dixit ad
eum. Ibo quidem tecum. sed in hac
uice tibi uictoria non reputabitur:
quia in manu mulieris tradetur si-
sara. Surrexit itaq; debbora: et per-
rexit cum barach in cedes. Qui acci-
tus zabulon et neptalem. ascendit
cum decem milib; pugnatorum: habens
debboram in comitatu suo. Aber au-
tem cinclus recesserat quondam a ce-
teris cinclis fratrib; suis. filij obab
cognati moysi: et intenderat taber-
nacula usq; ad uallum que uocaba-
tur semin. et erat iuxta cedes. Nu-
triatq; e sisare quod ascendisset ba-
rach filius abinoeum. in monte tha-
bor: et congregauit nongentos fal-
catos currus omnemq; exercitum de
arosetch gentium ad torrentem cislon.
Dixitq; debbora: ad barach. Surge.
Hec est enim dies: in qua tradidit dominus
sisaram in manus tuas. En ipse du-
ctor est tuus. Descendit itaq; barach
de monte thabor: et decem milia pu-
gnatorum cum eo. Perterrituq; dominus
sisaram et omnes currus eius univer-
samq; multitudinem in ore gladij
ad conspectum barach: in tantum
ut sisara de curru desiliens pedib;
fugeret. et barach psequenter su-
gientes currus et exercitum usq; ad
arosetch gentium. et omnis hostiū
multitudo usq; ad intermissionem
cadret. Sisara autem fugiens puenit
ad territorum iabel uxoris aber cinclis.
Erat enim pax inter iabin regem asor:
et domum aber cinclis. Egressa igitur
iabel in occursum sisare: dixit ad

cum. Intra ad me dñe mi: intra ne ti
 meas. Qui ingressus tabernaculū eius
 et optus ab ea pallio: dixit ad eam. Da
 michi obsecro paululum aquę quia
 ualde sitio. Quę aperuit utrem lac
 us: et dedit ei bibere. et operuit illū.
 Dixitq; sisara ad eam. Sta ante osti
 um tabernaculi. Et cum uenerit a
 liquis interrogans te et dicens. nū
 quid hic est alius: respondebis.
Nullus est. Tunc itaq; iahel uxor
 aber clauum tabernaculi. assumens
 pariter malleū: et ingressa abscon
 ditę et cum silencio posuit supra tē
 pus caput eius clauum. Per tussūq;
 malleo desfixit in cerebrū: usq; ad
 terram. Qui soporem morti souans:
 defecit et mortuus est. Et ecce barach
 sequens sisaram ueniebat. Egressaq;
 iahel in occursum eius. dixit ei. Ve
 ni et ostendam tibi virū: quę que
 ris. Qui cum intrasset ad eam: ui
 dit sisaram iacentem mortuum.
 et clauum infixum in tempore ei.
 Humiliauit ergo d's in die illo ia
 bin regem chanaān: coram filijs
 isrl. Qui crescebant cotidie et for
 tu manu opprimebant iabin regē
 chanaān: donec dederent eū. Ceci
 neruntq; debbora et barach filius
 abinoem in die illo: dicentes. Qui
 sponte obtulisti de isrl ammas
 urās ad periculum: benedicte do
 mino. Audite reges: peripite au
 rib; principes. Ego sum ego sum
 quę dño canam: psallam dño deo
 israhel. Dñe cum exires de se: et
 transires per regiones edom: terra

mota est: celiq; ac nubes distillaue
 runt aquę. Montes fluxerunt a fa
 ce dñi: et sýnai a facie dñi dei isrl.
 In dieb; sangar filij anath. in dieb;
 iahel quiuerunt semitę: et qui
 ingrediebantur per eas. ambula
 uerunt per calles deūos. Cessaue
 runt fortis in israhel et quiuerit:
 donec surgeret debbora. surgeret
 mater in isrl. Nova bella elegit
 dñs: et portas hostiū ipse subuer
 it. Cupcus et hasta si apparuerūt
 in quadraginta milib; isrl. Cor me
 um diligit principes isrl. Qui pro
 pria uoluntate obtulisti uos discri
 mini: benedicte dño. Qui ascendi
 at sup intentes asinos et sedet in
 iudicio. et ambulatis in uia: loqui
 min. Vbi collisi sunt curru et ho
 stium est suffocatus exercitus: ibi
 narratur iusticię dñi. et clemen
 tia in fortis isrl. Tunc ascendit po
 pulus dñi ad portas: et obcuruit
 principatū. Surge surge debbora:
 surge surge et loquere cantū. Sur
 ge barach: et apprehende captiuos
 tuos filii abinoem. Saluatę sunt re
 liquę popli: dñs in forib; dimi
 cauit. Ex ephraim: delevit eos in
 amalech: et post eum in beniamin.
 In populos tuos o amalech de ma
 chir principes descenderunt: et
 de zebulon qui exercitū ducerent
 ad bellandum. Dux isachar fuere
 cum debbora. et barach uestigia
 sunt secuti: qui quasi imprecep
 ac baratru se discrimini dedit.
 Diuiso contra se ruben: magnam

morum reperta contentio est. Quia
 re habitas inter duos terminos ut au
 dias sibilos gregum. Diuiso contra
 se ruben. magnanimorū reptā con
 tentio est. Galāad transordanen q̄
 escerat: et dan uacabat nauibus.
 Aser habitabat in littore maris: et
 in portib; morabatur. Zabulon ue
 ro et neptalim obtulerunt animas
 suas morti: in regione romē. Vene
 runt reges et pugnauerunt: pug
 nauerunt reges chanaān in thanach.
 iuxta aquas mageddon. et tamen
 nichil uilere predantes. De celo di
 micatū est contra eos. Stelle manē
 tes in ordine et cursu suo: aduersū
 sisaram pugnauerunt. Torrentis a
 son traxit cadavera eoruī: torrentis
 cadumim. torrens aison. Conculca
 anima mea robustos. Vngulē eq̄
 rum cederunt fugientib; impe
 tu: et per præcepſruentib; forusſi
 mis hostium. Maledicite terrę me
 rōt: dixit angelus dñi. maledic
 te habitatorib; eius: quia non ue
 nerunt ad auxiliū dñi in adiutori
 um fortissimorū eius. Beneficita
 inter mulieres iabel uxor aber a
 nē: et beneficatur in tabernacu
 lo suo. Aquā petenti lac dedit: et
 in fiala principum obuicit buoy
 rum. Sinistram manū misit ad
 clamum: et dexteram ad fabrovū
 malleos. Pertusitq; sisaram quę
 rens in capite vulneri locū: et tem
 pus ualide pforans. Inter pedes ei
 ruit: defecit et mortuus est. Ante
 pedes illius uoluebatur: et iacebat

examinis et miserabilis. Per senectū
 pspiciens uulabat mater eius: et
 de cenaculo loquebatur. Cur mora
 tur regali currus eius? Quare tarda
 uerunt pedes quadrigarū illius? Vna
 sapientior ceteris uxoriib; eius: hęc
 socii uerba respondit. Forsitan nūc
 diuidit spolia: et pulcherrima femi
 narum eligitur ei. Vestes diuersorū
 colorū sisare traduntur in predā:
 et supplex uaria adornanda colla
 congeritur. Sic pertant omnes im
 mia tui dñe. Qui autē diligunt te:
 sicut sol in ortu suo splendet. ita ru
 tilant. Quidamq; terra per quadra
 ginta annos. Fecerunt autē filij
 israhel malum in conspectu dñi. Cvii;
 Qui tradidit eos in manu madian
 septē annis: et oppressi sunt ualde
 ab eis. Feceruntq; sibi armā et spe
 luncas in montibus: et munitissi
 ma ad repugnandum loca. Cūq;
 se uisset israhel. ascendebat madi
 an. et amalech. et ceteri orientaliū
 nationū: et apud eos figentes teno
 ria sicut erant in herbis cuncta ua
 stabant usq; ad introitū gazē ni
 chilq; omnino ad uitā pueris re
 linquebant israhel. non. oues.
 non boues. non asinos. Ipsi eñi et
 uniuersi greges eoruī ueniebant
 cum tabernaculis suis. et instar
 locustarū uniuersa complebant
 in munera multitudo hominū
 et camelorū: quicq; detigerant de
 uastantes. Humiliatusq; est israhel
 ualde in conspectu madian: et clama
 uit ad dñm postulans auxilium.

Icontra madianitas. Qui misit ad eos
 virum proph̄am: et locutus est.
Hec dicit dñs deus isrl. Ego uos feci
 descendere de egyp̄to. et eduxi de
 domo servitutis: et liberaui de ma-
 nu egyp̄torū. et omnī inimicorū
 qui affligebant uos. Eicq; eos ad
 introitum ur̄m: et tradidi uobis ter-
 ram eorum et dixi. Ego dñs deus ue-
 ster. Ne uineatis deos amor reorum:
 in quorū terra habitatis. Et nolu-
 istis audire uocem meam. Venit au-
 tem angelus dñi et sedet sub quer-
 cu quę erat in ephrā: et panebat
 ad iōas patrem familię ezri. Cumq;
 gedeon filius eius extiterit atq; pur-
 gari in tortulari frumenta. ut
 fugeret madian: apparuit ei et ait.
 Dominus tecum uirorū fortissime.
 Dixitq; ei gedeon. Obscro dñe si
 dñs nobiscum est. cur apprehende-
 runt nos hęc omnia? Ubi sunt mi-
 rabilia eius quę narrauerunt pa-
 trii nři atq; dixerunt. de egyp̄to
 eduxit nos dñs? Nunc autem dere-
 liquit nos: et tradidit in manu ma-
 dian. Responditq; ad eum dñs: et
 ait. Vade in hac fortitudine tua:
 et liberabis israhel de manu madi-
 an. Scito quod misericordia te. Qui re-
 spondens ait. Obscro dñe mi: in
 quo liberabo israhel: Ecce fami-
 lia mea intima est in manasse: et
 ego inueni in domo patris mei.
 Dixitq; ei dñs. Ego ero tecū: et per-
 cities madian. quasi unū uirum.
 Et ille. Si inueni inquit grām co-
 ram te: da michi signū. quod tu

sis qui loquaris ad me. Ne recedas hinc
 donec reuertar ad te: portans sancti-
 ficium et offerens tibi. Qui respon-
 dit. Ego prestolabor aduentū tuū.
 Ingressus itaq; gedeon coxit hedum:
 et de farine modio azimos panes.
 Carnesq; ponens in canistro et ius
 carnum mittens in ollam: tulit
 omnia sub queru et obtulit ei.
 Cui dixit angelus dñi. Tolle car-
 nes et panes azimos. et pone sup
 petram illam: et ius desup funde.
 Cumq; fecisset ita: extendit angls
 summītatem uirgę quā tenebat
 in manu. et tangit carnes et azi-
 mos panes. Ascenditq; ignis de pe-
 tra: et carnes azimosq; consūpsit.
 Angelus autē dñi: cūanuit ex ocul-
 us eius. Vidensq; gedeon quod es-
 set angelus dñi: et ait. Heu mi dñe
 deus: quia uidi angelum dñi fa-
 cie ad faciem. Dixitq; ei dñs. Pax
 tecum. Ne uineas. Non morieris.
 Edificauit ergo ibi gedeon altare
 dño: uocauitq; illud dñi pax. usq;
 in presentē dicam. Cum adhuc esset
 in ephrā quę est familię ezri: nocte
 illa dixit dñs ad eum. Tolle taurū
 patris tui et alterū taurū annorū
 septem: destruesq; aram bāäl quę
 est patris tui. et nemus qd' circa arā
 est succide. Et edificabis altare dño
 deo tuo in summitate petre huius
 sup quam sacrificium ante posui-
 sti: tollesq; taurū secundum et of-
 feres holocaustū sup lignorū stru-
 em quę de némore succidisti. Ac-
 sūpus igitur gedeon decem uiris de-

seruis suis. fecit sicut preceperat do
 minus. Timens autem dominum pa
 tri suu. et homines illius ciuitatis.
 per diem facere noluit. sed omnia
 nocte compleuit. Cumque surrexis
 sent viri oppidi eius mane. uidet
 destruam aram baal lucumque suum.
 et taurum alterum impositum
 sup altare. quod tunc edificatum erat.
 Dixeruntque ad iudicem. Quis hoc
 fecit? Cumque perquirerent audi
 rem facti. dictum est. Gedeon fili
 us ioas. fecit hec omnia. Et dixe
 runt ad ioas. Produc filium tuum
 ut moriatur. quia destruxit aram
 baal. et succidit nemus. Quibus ille
 respondit. Numquid ultores estis
 baal ut pugnetis pro eo? Qui ad
 uersarius est eius. moriatur ante
 quam lux crastina ueniat. Si deus
 est. iudicet se de eo qui suffo
 dit aram eius. Ex illo die uocatus
 est gedeon hierobaal: eo quod di
 xisset ioas. ulciscatur se de eo ba
 al qui suffudit altare eius. Igne
 omnis madian. et amalech. et ori
 entales populi congregati sunt
 simul. et transiunt iordanem
 castrametati sunt in ualle iezra
 hel. Spes autem domini induit gede
 on. Qui clangens buina. conuo
 cauit domum abiecer. ut se seque
 recer. Misitque nuntios in uniuers
 itatem manassem. qui et ipse secutus
 est eum: et alios nuntios in aser
 et zebulon et neptalem qui oc
 currerunt ei. Dixitque gedeon ad
 dominum. Si saluum facis per manum

meam israhel sicut locutus es. ponam
 hoc uellus lance in terra. Si ros in solo
 uellere fuerit et in omni terra sici
 tas. sciam quod per manum meam sicut
 locutus es liberabis israhel. Factumque
 est ita. Et de nocte consurgens expre
 so uellere. concam rore compleuit.
 Dixitque rursum ad dominum. Ne irasca
 tur furor tuus contra me. si adhuc
 semel temptauero: signum querens
 in uellere. Oros ut solum uellus sicut
 sit: et omnis terra rore madens. Fe
 citque dominus nocte illa ut postulauerat:
 et fuit siccitas in solo uellere. et ros
 in omni terra. Ignit hierobaal qui
 et gedeon de nocte consurgens. et
 omnis populus cum eo: uenit ad
 fontem qui uocatur arad. Erant au
 tem castra madian in ualle ad sep
 tentriionalem plagam collis excelsi.
 Dixitque dominus ad gedeon. Multus tecum
 est populus. nec tradetur madian
 in manus eius: ne gloriatur israhel
 contra me et dicat. misericordib; libe
 ratus sum. Loquere ad populum:
 et cunctis audientib; predica. Qui
 formidolosus et timidus est: reuer
 tatur. Recesseruntque de monte ga
 laad. et reuersi sunt ex populo ui
 ginti duo milia uirom: et tantum
 decem milia remanserunt. Dixitque
 dominus ad gedeon. Adhuc populus mul
 tus est. Duc eos ad aquas: et ibi pro
 babo illos. Et de quo dixerit tibi
 ut tecum uadat: ipse pugat. Quem
 ire prohibuero: reuertatur. Cumque
 descendisset populus ad aquas: di
 xit dominus ad gedeon. Qui lingua lam

vii.

buerint aqua sicut solent canes lam
bere: separabis eos eorum. Qui autem
curvatis genib; biberint: in altera
parte erunt. Fuit itaque numerus eo
rum qui manu ad os prouidente aquas
lambuerant: trecenti viri. Omnis autem
reliquo multitudine: flexo poplite bibe
rat. Et ait dominus gedeon. In trecentis
viris qui lambuerint aquas libera
bo uos: et tradam madian in manu
tua. Omnis autem reliqua multitudine:
revertatur in locum suum. Sump
tus itaque pro numero cibarij et tubis.
omne reliquā multitudinem abire
prcepit ad tabernacula sua: et ip
se cum trecentis viris se certamini
dedit. Castra autem madian erant
subit in ualle. Eadem nocte: dixit
dominus ad eum. Surge et descendere in
castra: quia tradidi eos in manu
tua. Si autem solus ire formidas:
descendat tecum phara puer tuus.
Et cum audieris quid loquentur:
tunc confortabuntur manus tuas:
et secundum ad ostium castra descen
des. Descendit ergo ipse et phara
puer eius in parte castrorum: ubi erat
armatorum vigilius. Madian autem et
amalech et omnes orientales populi:
fusi iacebant in ualle ut locustarū
multitudine. Cameli quoque in nume
rabilis erant: sicut harina que ia
cat in litora maris. Cumque uenisset
gedeon: narrabat aliquis somnum
proximo suo. et in hunc modum refe
rebat quod uiderat. Vidi somnum:
et uidebatur michi quasi subane
ratus pavis ex orde uolu. et in

madian castra descendere. Cumque p
uenisset ad tabernaculum: percutit
illud atque subuerit. et terre fundi
tus coequauit. Respondit is: cui
loquebatur. Non est hoc aliud: ni
si gladius gedeonis filii ioadi viri
israhelit. Tradidit dominus in manu eius
madian: et omnia castra eius. Cumque
audisset gedeon somnum & interpre
tationem eius: adorauit et reuersus
est ad castra israhel et ait. Surgite.
Tradidit enim dominus in manus nostras
castra madian. Divisitque trecentos
virolos in tres partes: et dedit tubas
in manib; eorum. lagenasque uacuas.
ac lampades in medio lagenarum.
et dixit ad eos. Quod me facere ui
deritis: hoc facite. Ingrediar parte
castrorum: et quod fecero sectamini.
Quando personauerit tuba in manu
mea: uos quoque per castrorum circuitum
clangerete et conclamate domino.
et gedeoni. Ingressusque est gedeon.
et trecenti viri qui erant cum eo in
parte castrorum: incipientib; uigiliis
noctis medie. Et custodib; fuscatis.
ceperunt buamis dangere: et com
plodere inter se lagenas. Cumque per
gyrum castrorum in trib; personaret
locis. et hydrias confregissent: te
nuerunt sinistris manib; lampad
es et dextris sonantes tubas. clama
ueruntque: gladius domini et gedeonis:
stantes singuli in loco suo per cir
cuitum castrorum hostilium. Omnia
itaque castra turbata sunt: et uoca
ferantes ululantibusque fugerunt.
Et nichilominus in sistebant tre

centi viri: bucinis psonantes. Im
 misitq; dñs gladium in omnib; ca
 stris. et mutua se cōde truncabant:
 fugientes usq; bethsēta et c̄repidinē
 ab elmculā in tebbāth. Conclaman
 tes autē viri isrl de nepthalī et aser
 et omni manassē: psequerant̄ ma
 diān. Misitq; gedeon nuntios in om
 nē montem ephraim: dicens. Des
 cendite in occursum madian: et
 occupate aquas usq; bethbēra atq;
 iordanē. Apprehensosq; duos viros
 madian. oreb. et zeb. interfecit. oreb
 in petra oreb. zeb uero in tortula
 ri zeb. Et persecuti sunt madian: ca
 pita oreb et zeb portantes ad gedeon
 transfluenta iordanis. Dixeruntq;
 ad eum viri ephraim. Quid est hoc
 qd facere uolusisti ut non nos uoca
 res. cum ad pugnā pgeres contra
 madian: uigantes forauer et pro
 pe uim inferentes. Quib; ille respō
 dit. Quid enī tale facere potui qua
 le uos fecistis. Nonne melior est
 racemus ephraim uideinis abiecer?
 In manus uīas tradidit dñs prim
 capes madian: oreb. et zeb. Quid
 tale facere potui. quale uos fecistis.
 Quod cum locutus esset: requie
 uit sp̄s eorum quo tinebant con
 tra eum. Cumq; uenisset gedeon
 ad iordanē. transiuit cum cum
 trecentis viris qui scū erant: et
 pre laſſitudine fugientes psequi
 non poterant. Dixitq; ad viros
 sochōt. Date obsecro panes popu
 lo qui mecum est. quia ualde de
 fecerunt: ut possimus persequi

zebē et salmana reges madian. Re
 sponderunt principes sochōt. For
 sitan palme manū zebē et sal
 mana in manū tua sunt: et iccirco
 postulas ut demus exeritu tuo pa
 nes. Quib; ille ait. Cum ergo tradi
 derit dñs zebē et salmana in ma
 nus meas: cōterā carnes uīas cū spīni
 tribulisq; deseru. Et inde consen
 dens: uenit in phanubel. Locutusq;
 est ad viros eius loci similia. Qui illi
 responderunt: sicut responderunt
 viri sochōt. Dixit itaq; et eiſ. Cum
 reuersus fuero uictor in pace: deſtru
 am turrem hanc. Zebē autē et sal
 mana requiescebant cum omni ex
 eritu suo. Quindecim enī milia ui
 ri remanserant ex omnib; turmis
 orientaliū populorū: cēsis certū
 uīginti milib; bellatorū et eduen
 tum gladium. Ascendensq; gede
 on per uiam eoru qui in taberna
 culis morabant̄ ad orientalem par
 tem nobe et iebaā: pertulit caſtra
 hostium qui securi erant et nichil
 aduersi ſuſpicabantur. Egeruntq;
 zebē et salmana. Quos psequens
 gedeon comprehendit: turbato om
 ni exeritu eoru. Reuerensq; debel
 lo ante ſolis ortum. apprehendit pu
 erum de uiris sochōt: interroga
 uitq; eum nomina principū et ſen
 iorū sochōt. et descriptis septua
 ginta ſeptem viros. Venitq; ad vi
 ros sochōt: et dixit eiſ. En zebē et
 salmana ſup quib; exprobasti
 michi dicentes: forſitan manus ze
 bee et salmana in manib; tuis ſunt.

et iacinto postulas ut demus uiris qui
lassi sunt et defecciunt panes. Tunc
ergo semorti ciuitatis et spinae deser-
ti ac tribulos. et contriuit cum eis ac-
q; comminuit viros siccōth. Turre
quoq; phaniel subuerat: occisis ha-
bitatorib; ciuitatis. Dicuntq; ad zebec
et salmana. Quales fuerunt uiri
quos occidisti in thabor? Qui respo-
derunt. Similis tu: et unus ex eis
quasi filius regis. Quib; ille ait. Fra-
tres mei fuerunt: filii matris meę.
Vt dñs si seruassetis eos: non uos
occiderem. Dicuntq; lether primoge-
nitio suo. Surge et interfice eos. Qui
non eduxit gladium. Timebat enim:
qua adhuc puer erat. Dixeruntq;
zebec et salmana. Tu surge et irue
in nos: qd uixta etate robur est ho-
minis. Surrexit gedeón et interfe-
cit zebec et salmana: et tulit orna-
menta ac bullas quib; colla regalium
camelorum decorari solent. Dixerunt
q; omnes uiri israhel ad gedeón. Do-
minare nři tu et filius tuus. et filius
filij tui: qua liberasti nos de manu
madian. Quib; ille ait. Non domi-
nabor uiri. nec dominabitur in uos
filius meus: sed dñabitur dñs. Di-
xitq; ad eos. Vnam petitionem postu-
lo a uobis. Date michi maures ex pre-
da uirā. In aures enim auratas ismahe-
litę: habere consueverant. Qui re-
sponderunt. Libentissime dabimus.
Expandentesq; pallium sup terrā.
pietterunt in eo in aures de preda:
et fuit pondus postulatarū mau-
rium mille septingenti auri sidi

absq; ornamenti et monilib; et ue-
ste purpurea quib; madian reges
uni soli erant. et preter torques
aurae camelorum. Featuq; ex eo ephoth
gedeón: et posuit illud in ciuitate
sua ephra. Fornicatusq; est omni
israhel in eo: et factū est gedeoni
et omni domui eius in ruinā. Hu-
miliatus est autē madian corā filiis
israhel: nec potuerunt ultra eleua-
re ceruices. sed queuit terra per
quadraginta annos. quib; presu-
it gedeón.

Abijt itaq; hierobaal filius ioas.
et habitauit in domo sua. Habuitq;
septuaginta filios qui egressi sunt
de semore eius: eo quod plures ha-
buit uxores. Concubina autē illi-
us quā habebat in sichein: genuit
a filium nomine abimelech. Mor-
tuusq; est gedeón filius ioas in se-
nectute bona: et sepultus in sepul-
chro ioas patris sui in ephra de fa-
milia ezri. Postquam autem mortu-
us est gedeón: auersi sunt filii isra-
hel et fornicati sunt cum baálīm.
Percusseruntq; cum baal sedis ut
esset eis in dñi: nec recordati sunt
dñi dei sui. qui eruit eos de manib;
omnū inimicorum suorum per circu-
tum. nec fecerunt misericordiam cum
domo hierobaal gedeón. uixta omnia
bona qd fecerat isaheli. **A**bijt autē
abimelech filius hierobaal in siche
ad fratres matris sue. et locut̄ ē ad eos
et ad omnē cognationē domi patris matris
sue dices. Loquimini ad om̄is uiris siche.
Qd uob̄ ē meli ut dñent uiri septuaginta
Cui omnes filij

hierobaál. an ut dñctur uobis
unus vir? Simulq; considerate: qd
os urm et caro ura sum. Locutq; sc̄
fratres matris eius de eo ad omnes
uiros sichein. uiuersos sermones
istos. Et inclinaverunt cor eoru
post abimelech: dicentes. Frater
noster est. Dederuntq; illi septua
ginta pondos argenti de fano baál
berith. Qui conduxit sibi ex eo ui
ros mopes et uagos. Secutq; sunt
eum et uenit in domū patris sui
ephriá: et occidit fratres suos filios
hierobaál septuaginta uiros sup
lapidem unum. Remansitq; ioa
than filius hierobaál minimus: et
absconditus est. Congregati sunt
autē omnes uiri sichein: et uiuer
se familię urbis mello: abieruntq;
et constituerunt regem abimelech
iuxta querū quē stabat in siche.
Quod cum nuntiatū esset ioathán:
mit et stet in uertice montis ga
rizim. Eleuataq; uoce clamauit:
et dixit. Audite me uiiri sichein:
ita ut audiat uos d's. Iterunt ligna:
ut unguent sup se regem. Dixe
runtq; obiuē. Impera nobis. Quē
respondit. Nunquid possum dese
rere pinguendmē meam. qua et
dī et homines utuntur. et uenire
ut inter ligna promouear. Dixe
runtq; ligna ad arborem sicū. Ve
ni: et impa nobis. et regnū super
nos accipe. Quē respondit eis. Nu
quid possum deserere dulcedinē
meam fructusq; suauissimos. et
ire ut inter cetera ligna commo

uar? Locuta sunt quoq; ligna ad
uitē. Veni: et impera nobis. Quē re
spondit. Nunquid possum deserere
unum meum qd̄ leuificat dñ et ho
mines. et inter cetera ligna commo
ueri? Dixeruntq; omnia ligna ad
ramnum. Veni: et impera sup nos.
Quē respondit eis. Si uere me regē uob
constitutas: uenite et sub mea um
bra requiescate. Si autē non uultis:
egrediatur ignis de ramno. et deuo
ret cedros libani. Nunc igitur si re
cte. et absq; peccato constitutas sup
uos regem abimelech. et bene egistis
cum hierobaal et cum domo eius.
et reddidistis uicē beneficij eius qui
pugnauit pro uobis et tamam suā
dedit piculis. ut erueret uos de ma
nu madian: qui nunc surrexitis
contra domū patris mei et interfec
tis filios eius septuaginta uiros
sup unum lapidem et constitutas
regem abimelech filiū ancillę eius
sup habitatores sichein eo quod fra
ter uester sit: si ergo recte et absq;
uino egistis cum hierobaál et domo
eius. hodie letemini in abimelech.
et ille letetur in uobis. Si autē per
uerse: egrediat̄ ignis ex eo ut consumat
habitatores sichein oppidū mello. Egdi
atq; ignis de uiiri sichein ideo opido mello:
et deuoret abimelech. Quē cū dixisset.
fugit rabij ibara: habitauitq; ibi. metu abime
lech fratris sui. Regnauit itaq; abi
melech sup israhel trib; annis. Mi
sitq; d's sp̄m pessimum inter abime
lech: et habitatores sichein. Qui ce
perunt eum detestari: et scelus in

terfectionis septuaginta filiorū hie
robaāl. et effusionem sanguinis eoz
conferre in abimelech fratrem suū.
et in ceteros sicimorū principes qui
eum adiuvabant. Posueruntq; in si
dias aduersum eū in montū summi
tate. Et dum illius prestolarent̄ ad
uentum: exercebant latrocina. agē
tes preda de ppteruntib; Nuntia
tumq; est abimelech. Venit autē gā
al filius obet cum fratrib; suis: et tū
sunt in sycimam. Ad cuius aduentū
erati habitatores sychém. egressi sunt
in agros: ustantes uineas. uinasq; cal
cantes. Et factis cantantiū choris. in
gressi sunt sanum dei sui: et inter epu
las et pocula maledicebant abime
lech. clamante gāal filio obēd. Quis
est abimelech. et quis est sychem ut
seruiamus ei: Nunquid non est fili
us hierobaāl et constituit principē
zebul seruum suū sup uiros enor
patris sychem: Cur igitur seruum
ei: Vt nām daret aliquis populū
istum sub manu mea: ut auferrem
de medio abimelech. Dicuntq; est
abimelech. Congrega exercitus mul
tidinē: et ueni. Zebul cū prim
eps ciuitatis auditis sermonibus
gāal filij obēd. iratus est ualde: et
misit clam ad abimelech. nūtios
dicens. Ecce gaal filius obēd uenit
in sycimam cum fratrib; suis: et op
pugnat aduersum te ciuitatē. Sur
ge itaq; nocte cum poplo qui tetum
est. et lānta in agro: et primo mane
orientē sole irruē sup ciuitatē. Illo
autē egrediente cum populo suo

aduersum te: fac ei quod potueris.
Surrexit autem abimelech et om
nis exercitus cum eo nocte: et reten
dit insidias iuxta sycimam in qua
tuor locis. Egressusq; est gāal filius
obēd: et stetit in introitu portę ciu
tatis. Surrexit autē abimelech et
omnis exercitus cū eo: de insidia
rum loco. Cumq; uidisset poplū
gāal: dixit ad zebul. Ecce de mon
tb; multitudiō descendit. Cui ille
respondit. Umbras montū uides
quasi hominū capita: et hoc erro
re deciperis. Rursusq; gāal ait.
Ecce populus de umbilico terre
descendit: et unus amīus uenit p
uiam quę respiciat querū. Cui di
xit zebul. Vbi est nunc os tuum
quo loquebaris. quis est abimelech
ut seruiamus ei: Nonne hic est
populus quę despiciebas: Egre
dere: et pugna contra eum. Abiit
ergo gāal expectante sycimorum
populo: et pugnauit contra abi
melech. Qui pūctus est eū fugien
tem: et in urbē compulit. Ceci
deruntq; ex parte eius plurimi. usq;
ad portam ciuitatis. et abimelech
sedet in ruina. Zebul autē gāal
et sotios eius expulit de urbe: nec
in ea passus est commorari. Seque
ti ergo die: egressus est poplū in cā
pum. Quod cum nūtium esset
abimelech: tulit exercitum suum
et diuisit in tres partes. tendens in
sidias in agris. Videntq; quod egre
deretur populus de ciuitate. sur
rexit et irruit in eos cum cuneo suo

oppugnans et obsidens ciuitatem. Quæ autem turmæ palantes per campū aduersarios psequebantur. Porro abimelech omni illo die oppugnabat urbem. quā cepit interfecit habitatorib; eius: ipsaq; destruta. ita ut sal in ea dispigeret. Quod cum audissent qui habitabant in turre sycamorū. ingressi sunt in domū phanum dei sui berith: ubi sedis cum eo pepigerant. et ex eo locus nomen acceperat. qui erat ualde munitus. Abimelech quoq; audiens uirosturris sycamorū pariter conglobatos: ascendit in monte selmon cū omni populo suo. Et arrepta secuiri: prædit arboris ramū. Impositūq; ferens humero: dixit ad socios. Qd me uidetis facere. tunc facite. Igitū certatum ramos de arborib; precedentes. sequebantur ducē. Quos circumdantes: presidium succenderunt. Atq; ita factum est ut sumo et igne. mille hominū necarentur: viri pariter ac mulieres. habitatorum turris sycam. Abimelech autem inde proficiens: uenit ad opidum tebes. Quod circumdans obsidebat exercitu. Erat autem turris excelsa in media ciuitate. ad quā consugerant simul viri ac mulieres. et omnes principes ciuitatis clausa firmissime ianua: et sup turris testū stantes per propugnacula. Accedensq; abimelech iuxta turrem pugnabat fortiter: et appropinquans ostio. igne subponere intebatur. Et ecce mulier

una fragmentum mole desup iaciens inlîcit capiti abimelech: et confregit cerebrum eius. Qui uocauit cito armigerū suum: et ait ad eum. Euagina gladium tuū et pacate me: ne forte dicatur quod a femina interfecisti sim. Qui iussa perficiens: interfecit eum. Illoq; mortuo: omnes qui cum eo erant de isrl' reuersi sunt in sedes suas. Et reddidit dñs malum quod fecerat abimelech contra patrem suū interfecitis septuaginta fratrib; suis. Sycamitis quoq; qd opati erant retributū est: et uenit sup eos male dictio ioathan filij hierobaäl. Post abimelech surrexit dux in israhel thola filius phua patrum abimelech uerde isachar: qui habitauit in sanir monte epbraim et iudicauit isrl' iugiti et trib; annis. Mortuusq; est: CXX.

Duic successit iahir gaaladites qui iudicauit israhel per iugiti et duos annos: habens triginta filios sedentes sup triginta pullos asmarū. et principes triginta ciuitatū que ex nomine eius appellatae sunt audih iahir. id est oppida iahir usq; in presentem diem in terra galaad. Mortuusq; est iahir: ac sepultus in loco cui est uocabulum camon. Filii autem israhel peccatis uectrib; iungenis noua. fecerunt malum in conspectu dñi: et seruerunt idolis baalim et astaroth et dñis syrię ac sydonis. et moab. et filiorū ammon et philistim. Dimiseruntq; dñm: et non colebant eum. Contra quos iratus:

tradidit eos in manus philistijm et
filiorū ammon. Afflictiq; sunt et ue-
hementer oppressi per annos decem et
octo omnes qui habitabant trans ior-
danen in terra amoriā quē est in ga-
laād: in tantū ut filii ammon iorda-
ne transiisse uastarent iudam et
beniamin et ephraim. Afflictusq; ē
israhel nimis: et clamantes ad dñm
dixerunt. Petcamus ubi: quia de-
reliquimus dñm dñm nr̄m. et serui-
imus baālim. Quib; loquitus est
dñs. Nunqđ non egyp̄tij et ammor-
iq; filijq; ammon et philistijm. sy-
donij quoq; et amalech et chanaān
oppreserunt uos. et clamatis ad me:
et cum uos de manu eorum? Et tam
reliquisti me: et coluisti deos alie-
nos. Icarto non addam ut ultra uos
liberem. Ite et muocate deos quos de-
gustis. Ipsi uos liberent: in tempore
angustie. Dixeruntq; filii israhel
ad dñm. Petcamus. Redde tu no-
bis quicquid ubi placet: tantum
nunc libera nos. Que dicentes: om-
nia de simb; suis alienorum deorū
idola pietarunt et seruerunt dñō.
Qui doluit sup miserijs corū. Itaq;
filii ammon conclamantes: in ga-
laād fixere tentoria. Contra quos
congregati filii israhel: in maspha
castrametati sunt. Dixerunt princi-
pes galāad: singuli ad proximos su-
os. Qui primus ē nobis contra filios
amon c̄perit dimicare: erit dux
populi galāad.

Fuit illo in tempore ieph̄e galā-
adites vir fortissimus atq; pugnator

filius meretricis mulieris: qui natus
est de galāad. Habuit autē galāad
uxorem: de qua suscepit filios. Qui
postquā creuerant. cicerunt ip-
thē: dicentes. Heres in domo patris
nr̄i esse non poteris: quia de altera
matre generatus es. Quod ille fugi-
ens atq; deuīans: habitauit inter
ra tōb. Congregatiq; sunt ad eum
uiri mopes et latrocinantes: et qđi
principem sequebantur. In illis
diebus pugnabant filii ammon
contra israhel. Quib; acriter instan-
tib; perrexerunt maiores natu de
galāad: ut tollerent in auxilium
sui ieph̄e de terra tōb. Dixeruntq;
ad eum. Veni et esto princeps noster:
et pugna contra filios ammon. Qui
bus ille respondit. Nonne uos estis
qui odistis me. et cieceris de domo
patris mei. et nunc uenitis ad me
necessitate compulsi? Dixeruntq;
principes galāad ad ieph̄e. Ob hanc
igitur causam nunc ad te uenimus:
ut pugnemus nobiscum et pugnes
contra filios ammon. sisq; dux no-
ster et om̄ib; qui habitant in ga-
laād. Ieph̄e quoq; dixit ei. Si uenire
uenistis ad me ut pugnē pro uobis
contra filios ammon. tradideritq;
eos dñs in manus meas: ego ero p̄n-
ceps uester. Qui responderunt ei.
Dñs qui hēc audit. ipse mediator
ac testis est: quod nr̄a p̄missa facia-
mus. Abiit itaq; ieph̄e cum prin-
cipibus galāad: fecitq; eum omnis
populus principem sui. Loquitq;
est ieph̄e omnes sermones suos

coram dño in maspha: et misit
 nuntios ad regem filiorū ammon.
 qui ex persona sua dicerent. Quid
 michi et tibi est. quia uenisti con-
 tra mē ut uaftares terram meam?
 Quib; ille respondit. Quia tulit
 israhel terrā meā quando ascen-
 dit de egypto: a simb; arnōn usq;
 in labōc atq; iordanen. Nunc igit̄
 cum pace reddē michi eam. Per q̄s
 rursum mandauit ieph̄e: et im-
 perauit ei ut dicerent regi amon.
 Hęc dicit ieph̄e. Non tulit israhel
 terrā moab. nec terrā filiorū amon:
 sed quando de egypto concenderūt.
 ambulauit per solitudinē usq; ad
 mare rubrum et uenit in cades:
 Misitq; nuntios ad regem edom: di-
 cens. Dimitte ut transeam per ter-
 ram tuam. Qui noluit adquiesce-
 re precib; eius. Misit quoq; ad regē
 moab. Qui et ipse transitum pre-
 bere contempſit. Mansit itaq; in
 cades: et circumuit ex latere terrā
 edom et terram moab. Venitq; con-
 tra orientalem plagam terre mo-
 ab. et castrametatus est trans arnō:
 nec uoluit intrare terminos moab.
 Arnon quippe confinium est terre
 moab. Misit itaq; israhel nuntios
 ad secon regem amorreorū. qui ha-
 bitabat in esebon: et dixerunt ei.
 Dimitte ut transeam p̄ terrā tuā:
 usq; ad fluuiū. Qui et ipse israhel
 uerba despiciens. non dimisit cū
 transire per terminos suos. sed
 in finita multitudine congrega-
 ta. egressus est contra eum in ief-

chā. et fortiter resistebat. Tradiditq;
 eum dñs in manus israhel: cum om-
 ni exercitu suo. Qui prouisit eum et
 possedit omnē terrā amorreā ha-
 bitatoris regionis illius: et unuer-
 sos fines eius de arnon usq; laboc.
 et de solitudine usq; ad iordanen.
 Dñs d's israhel subuerit amorreū.
 pugnante contra illum populo
 suo isrl. et tu nunc uis possidere
 terram eius. Nonne ea quę posse-
 dit chamos d's tuus ubi iure deben-
 tur? Quę autē dñs deus noster ui-
 tor optimus: in mām cedent pos-
 sessionem. Nisi forte melior es balac
 filio sephor rege moab: aut docere
 potes quod iurgatus sit contra isrl.
 et pugnauerit contra eū quando
 habitabat in esebon et uiculis ei.
 et in arver et uillis illius. uel in cui-
 cas ciuitatibus iuxta iordanen per
 trecentos annos. Quare tanto tem-
 pore nichil sup bac repetitione tēp-
 tasti? Igitur non ego peccō in te: sed
 tu contra me male agis. indicens
 michi bella non iusta. Iudicet dñs
 arbitr̄ huius dici: inter isrl. et in-
 ter filios ammon. Noluitq; adqui-
 escere rex filiorū ammon uerbis iep-
 th̄: quę per nuntios mandauerat.
 Factus est ergo sup ieph̄e sp̄s dñi:
 et circumiens galaad et manasse.
 massa quoq; galaad. et inde transi-
 ens ad filios ammon. uotū uouit
 dñs: dicens. Si tradideris filios am-
 mon in manus meas: quicūq; pri-
 mus fuerit egressus de forib; domus
 meę. michiq; occurrerit reuertentia

cum pace a filiis ammon. cum holocau-
 stum offeram domino. Transiuitque iep-
 the ad filios ammon. ut pugnaret
 contra eos. Quos tradidit dominus in manu
 eius. Percussitque ab aroer usque dum ue-
 nias imminet. uiginti ciuitates.
 et usque ad abel que est uincis confita.
 plaga magna nimis. humiliatique sunt
 filii ammon. a filiis israhel. Reuer-
 tem autem iepthe in maspha domum
 suam. occurrit ei unigenita filia
 cum tympanis et choris. Non enim
 habebat alios liberos. Qua iusa. sci-
 dit uestimenta sua. et ait. heu filia
 mi deceperisti me. et ipsa decepta es.
 Aperiui enim os meum ad dominum. et aliud
 facere non potero. Cui illa respon-
 dit. Pater mihi si aperuisti ostium ad
 dominum. fac michi quodcumque; pollitus
 es; concessa tibi ultione atque uictoria
 de hostib; tuis. Dixitque ad patrem.
 Hoc solum michi praesta quod de-
 precari. Omitte me ut duob; mensi-
 bus circueam montes. et plangam
 uirginitatem meam. cum sodalibus
 meis. Cui ille respondit. Vade. Et
 dimisit eam duob; mensib;. Cumque;
 absisset cum sociis ac sodalibus suis. fle-
 bat uirginitatem suam in montibus.
 Expletisque duob; mensib; reuersa
 est ad patrem suum. et fecit ei sicut
 uouerat. Quem ignorabat virum.
 Exinde mos increvit in israhel. et
 consuetudo seruata est. ut post an-
 ni circum conueniant in unum
 filii israhel et plangant filiam iep-
 the galaditae diebus quatuor. Ecce
 autem in ephraim orta est sedatio.

xii.

Nam transiunt contra aquilonem.
 dixerunt ad iepthae. Quare uadens
 ad pugnam contra filios ammon. uo-
 care nos noluisti ut pergeremus te-
 cum? Ignoramus enim dominum
 tuum. Quibus ille respondit. Discip-
 latio erat michi et populo meo con-
 tra filios ammon uehementis. Voca-
 uique uos ut michi preberetis auxi-
 lum. et facere noluistis. Quod cernens.
 posui in manibus meis uita mea
 transiuitque ad filios ammon. et tra-
 didit eos dominus in manus meas. Quid
 commerui ut aduersum me con-
 surgatis in prelium? Vocatus itaque
 ad se cunctis uiris galaad. pugna-
 bat contra ephraim. Percusseruntque;
 uiri galaad ephraim. quia dixerunt
 fugitiuus est galaad de ephraim.
 et habitat in medio ephraim et
 manasse. Occupaueruntque; galaa-
 ditae. uada iordanis. per quem ephra-
 im reuersurus erat. Cumque; uenisse
 ad ea de ephraim numero fugi-
 ens. atque dixisset. obsecro ut me tran-
 fire permittas. dicebant ei galaadi-
 te. Nunquid ephratis es? Quo di-
 cente non sum. interrogabant eum.
 Dic ergo sebboleth. quod interpre-
 tatur spica. Qui respondebat. Ceb-
 boleth. eadem littera spicam expri-
 mere non ualent. Statimque; appre-
 hensum iugulabant in ipso ior-
 danis transitu. Et ceciderunt in
 illo tempore de ephraim quadra-
 ginta duo milia. Iudicauitque; iep-
 the galadites israel sex annis. et
 mortuus est ac sepultus in ciuitate

sua galaad.

Post hunc iudicavit isrl. ab esan.
de bethleem: qui habuit triginta
filios et quadam filias. Quas emis-
sor as. maritus dedit: et eiusdem nu-
meri filii suis accepit uxore ^{uice} iudicavit
domum suam. Qui septem annis iudica-
vit isrl. Mortuusq; est: ac sepultus
in bethleem. Cui successit abia-
lon zabolonites: et iudicavit is-
rahelem decem annis. Mortuus
q; est: ac sepultus in zabolon. Post
hunc iudicavit isrl' abadon filius
hellel farathonites: qui habuit
quadraginta filios et triginta ex
eis nepotes. ascendentes super septua-
ginta pullos asindu. Et iudica-
vit israhel octo annis. Mortuusq;
est: ac sepultus in farathon terre
ephraim in monte amalachi. Rur-
sumq; filii isrl fecerunt malum
in conspectu dñi. Qui tradidit
eos in manus phylstinorum: qua-
draginta annis. xiii;

Erat autem quidam vir de saraa.
et de stirpe dan. nomine manue:
habens uxore sterilem. Cui appa-
ruit angelus dñi: et dixit ad eam.
Sterilis es et absq; liberis: sed con-
cipies et paries filium. Caue ergo ne
unum bibas ac siceram. ne immu-
dum quicquam comedas: quia con-
cipies et paries filium. cuius non tan-
get caput nouacula. Erit enim na-
zareus dei ab infancia sua et ex
matris utero: et ipse incepit libe-
rare isrl de manu phylstinorum.
Quem cum uenisset ad maritum:

dixit ei. Vir dei uenit ad me. habens
uultum angelicum: terribilis immis.
Quem cum interrogasset quis esset
et unde uenisset et quo nomine uo-
catur: noluit michi dicere sed hoc
respondit. Ecce concipies et paries
filium. Caue ne unum bibas nec
siceram: et ne aliquo uescaris immu-
do. Erit enim puer nazareus dei ab
infancia sua: et ex utero matris usq;
ad diem mortis sue. Oravit itaq; ma-
nuem dñm: et ait. Obscurto dñe. ut vir
dei quem misisti ueniat iterum: et do-
ceat nos quid debeamus facere de
puero qui nasciturus est. Exaudi
utq; dñs prestante manue: et appa-
ruit rursus angelus dñi uxori ei
sedenti in agro. Manue autem mari-
tus eius: non erat cum ea. Quem cum
uidisset angelum. festinauit et cu-
currit ad virum suum. numerantq;
ei: dicens. Ecce apparuit michi vir
quem ante uideram. Qui surrexit:
et secutus est uxorem suam. Uen-
iensq; ad virum: dixit ei. Tu es qui
locutus es mulieri. Et ille respondit.
Ego sum. Qui manue. Quando in
quid sermo tuus fuerit expletus. qd
uis ut faciat puer. aut a quo se ob-
seruare debet. Dixitq; angelus
dñi ad manue. Ab omnib; que lo-
cutus sum uxori tue abstineat se:
et quicq; ex uinea nascit non co-
medat. unum et siceram non bibat.
nullo uescatur immundo. et quic-
quid ei precepit impleat atq; custo-
diat. Dixitq; manue ad angelum
dei. Obscurto te ut ad quiescas precib;

meis: et faciamus tibi hedum de capris. Cui respondit angelus. Si me cogis: non comedam panes tuos. Si autem uis holocaustum facere: offer illud domino. Et nesciebat manue: quod angelus dei esset. Dixitque ad eum. Quod est ubi nomen. ut si sermo tuus fuerit explicatus. honoremus te. Cui ille respondit. Cur queris nomen meum quod est mirabile? Tulerat itaque manue hedum de capris et libamenta. et posuit super petram: offerens domino qui facit miracula. Ipse autem et uxor eius: intuebantur. Cumque ascenderebat flamma altaris in celum: angelus domini in flamnam pariter ascendit. Quod cum uidisset manue et uxor eius: procul ceciderunt in terram. et ultra non eis apparuit angelus domini. Statimque intellexit manue angelum esse dominum. Et dixit ad uxorem suam. Morte moriemur: quia uidimus dominum. Cui respondit mulier. Si dominus nos uellet occidere: de mamb; uiris holocaustum et libamen non suscepisset. sed nec ostendisset nobis hec omnia. neque ea que sunt uentura dixisset. Peperit itaque filium: et uocauit nomen eius sanson. Creuimusque puer: et benedixit ei dominus. Cepitque spiritus domini esse cum eo in castri domini: inter sarraam et ethahol. Descendit igitur sanson in thannah. Videntesque ibi mulierem de filiabus phylistim. ascendit et numerauit patrem suo et matrem: dicens. Uidi mulierem de filiab; philistinorum in thannah. quae que-

so ut michi accipiat uxor mea. Qui dixerunt pater et mater sua. Num quid non est mulier in filiab; fratribus tuorum et in omni populo tuo. quia uis accipere uxor mea de phylistim qui mortuus sunt? Dixitque sanson ad patrem suum. Hanc michi accipe: quia placuit oculis meis. Parentes autem eius nesciebant quod a domino fieret: et quereret occasionem contra phylistim. Eo enim tempore: phylistim dominabantur illi. Descendit itaque sanson cum patre suo et matre: in thannah. Cumque uenissent ad uineas oppidi: apparuit catulus leonis seu us rugiens. et occurrit eis. Irruit autem spiritus domini in sanson: et dilacerauit leonem quasi hedum in frustra discepseret nichil omnino habens in manu. Et hoc patri et matri noluit indicare. Descendit itaque: et osculatus est mulieri: que placuerat oculis eius. Et post aliquot dies reuertens ut acciperet eam: de clinavit ut uideret cadaver leonis. Et ecce examen apum in ore leonis erat: ac fauus mellis. quem cum superisset in mambus: comedebat in via. Uidentesque ad patrem suum. et ad matrem: dedit eis parte. Qui et ipsi comedenterunt. Nec tamen uoluit eis indicare: quod mel de corpore leonis assupserat. Descendit itaque: pater eius ad mulierem: et fecit filio suo sanson coniugium. Sic enim iuuenes facere consueverant. Cum igitur aues loci illius

CXXXI;

uidissent eum: dederunt ei sodales
triginta qui essent cum eo. Quibus;
locutus est sanson. Proponā uobis
pblema. Quod si solueritis michi
intra septem dies conuiuij: dabo
uobis triginta sindones et tunc
tunicae. Sin autē non potueritis
soluere: uos dabitis michi triginta
sindones. et eiusdem numeri
tunicae. Qui responderunt ei. Pro
pone pblema: ut audiamus.
Dixitq; eis. De comedente exiuit
cibus: et de forti egressa est dulce
do. Nec potuerunt p̄ tres dies pro
positionem soluere. Cumq; ad es
set dies septimus: dixerunt ad ux
orem sanson. Blandire viro tuo
et suade ei: ut indicet tibi quid
significat pblema. Quod si facere
nolueris: incendemus et te et
domum patris tui. An iurto nos
uocasti ad nuptias. ut spohare
tus? Quę fundebat apud sanson la
crimas: et querebatur dicens. Odi
sti me et non diligis: iurto pble
ma quod proposuisti filiis populi
mei. non uis michi exponere. At
ille respondit. Patri meo et matri
nolui indicare. et tibi indicare po
tero: Septem igitur dieb; conuiuij
flebat apud eum. Tandemq; die
septimo cū ei molestia esset: expo
suit. Quę statim indicauit ciuib;
suis. Et illi dixerunt ei die septi
mo: ante solis occubitum. Quid
dulcius melle. et quid leone forti
us? Qui ait ad eos. Si non arassetis
in uitula mea: non muchissetis p-

positionem meam. Irruit itaq; in eo
sp̄s dñi: descenditq; a scalonem. et p
cussit ibi triginta viros. Quorum abla
tas uestes: dedit his qui problema
soluerant. Irratusq; nimis: ascendit
in domū patris sui. Uxor autē eius
acepit maritum unum de amicis
eius: et pronubis. Post aliquantū
autē temporis cum dies tridie mes
sis instaret: uenit sanson. misere
uolens uxore suam. et attulit ei he
dum de capris. Cumq; cubiculum
eius solito uellet intrare: prohibuit
eum pater illius dicens. Putavi qđ
odisse eam: et ideo tradidi illam
amico tuo. Sed habet sororem quę
iunior et pulchrior illa est: sic ubi
pro ea uxor. Cui respondit sanson.
Ab hac die: non erit culpa in me
contra philistheos. Faciam enim
uobis mala. Perrexitq; et cepit tre
centas uulpes. caudasq; earum iun
xit ad caudas: et facies ligauit in me
dio. Quas igne succendens dimisit:
ut huc illucq; discurrent. Quę
statim perrexerunt in segetes phyl
istinorum. Quibus succensis. et con
fortate iam fruges. et adhuc stantes
in stipula concrematę sunt: in tan
tum ut uineas quoq; et oliueta flā
ma consumeret. Dixeruntq; phyl
istim. Quis fecit hanc rem? Quib; di
ctum est. Sanson gener thaimathę.
quia tulit uxorem eius et alteri tra
didit: hec operatus est. Ascenderuntq;
phylistim: et combusserunt tam mu
tierem quam patrem eius. Quib; ait
sanson. Licit hec feceritis. tamen ad

C xv.

huc ex uobis experiam ultiōnem: et
 tunc quiescam. Percussitq; eos ingen-
 ti plaga: ita ut stupentes furam femo-
 ri imponerent. Et descendens: habi-
 tauit in spelunca petre etham. Igni
 ascendentēs phylstijm in terrā iuda
 castrametati sunt in loco qui postea
 uōtū est lethi. id est maxilla. ubi eo-
 rum est effusus exercitus. Dixerunt
 q; ad eos de tribu iuda. Cur ascendi-
 stis aduersum nos? Qui responderūt.
 Ut ligemus sanson uenimus: et red-
 damus ei quę in nos opatus est. Des-
 cenderunt ergo tria milia viatorum
 de iuda. ad spectum silicis etham: di-
 xeruntq; ad sanson. Nescis quod phyl-
 stijm imperent nobis? Quare ergo
 hoc facere uoluisti? Quib; ille ait.
 Sicut fecerunt michi: feci eis. Liga-
 re inquit te uenimus: et tradere
 in manus phylstijorū. Iurate et
 spopondete michi: quod non me oc-
 cidatis. Dixerunt. Non te occidemus:
 sed uīdū trademus. Ligaueruntq;
 eum duob; nouissimib;: et tulerunt
 eum de petra etham. Qui cum uenis-
 set ad locum maxille. et phylstijm
 uociferantes occurserint ei: irruit
 sps dñi in eum. et sicut solent ad
 odorem ignis ligna consumi. ita et
 uncula quib; ligatus erat dissipata
 fuit et soluta. Inuentamq; maxil-
 lam id est mandibulam asini que
 lacebat arripiens. interfecit in ea
 mille viros: et ait. In maxilla asini
 in mandibula pulli asinarū delici
 eos: et percussi mille viros. Cumq;
 hec canens uerba complexisset: plicat

mandibulam de manu et uocauit
 nomen loci illius ramathlehi. quod
 interpretat̄ elevatio maxillę. Sic
 ensq; ualde. clamauit ad dñm: et
 ait. Tu dedisti in manu serui tui sa-
 lutem hanc maximam atq; uictori-
 am: et en. si morior. incidamq; in
 manus marturis sorū. Aperit
 itaq; dñs molarem dentē in maxil-
 la asini: et egressę sunt ex eo aquę.
 Quib; haustis. refocilauit spm: et
 uires recepit. Itarco appellatum est
 nomen loci illius fons inuocantis
 de maxilla: usq; in presentē diem.
 Iudicauitq; israel in dieb; phylstijm:
 ingiti anni. Abiit quoq; in
 gazam et uidit ibi meretrice mul-
 erem: ingressusq; est ad eam. Quod
 cum audissent phylstijm et pare-
 puisset apud eos intrasse urbem san-
 son: circundederunt eum. positis
 in porta ciuitatis custodib;: et ibi
 tota nocte cum silentio prestatantes
 ut facto mane excutē occiderent.
 Dormiuit autē sanson usq; ad no-
 chis medium. Et inde consurgens.
 apprehendit ambas portę foris cū
 postib; suis et sera: impositasq; hu-
 meris portauit ad uerticē montis
 qui respicit hebrón. Post hęc ama-
 uit mulierem que habitabat in
 ualle sorech: et uocabatur dalia.
 Ueneruntq; ad eam principes phyl-
 stijorū: atq; dixerunt. Decepe eū
 et disce ab illo in quo tantā habeat
 fortitudinem: et quomodo cū sup-
 are ualeamus et uinctum affligere.
 Quod si feceris: dabimus tibi singuli

xxvi.

mille centum argenteos. Loquuta est dalia ad sonson. Dic michi obseruo in quo sit tua maxima fortitudo: et quid sit quo ligatus erum per te nequeas. Cui respondit sanson. Si septe nervis sumib; necdū ficas et adhuc humerib; ligatus fuero: infirmus ero ut ceteri homines. Attuleruntq; ad eam satrapę phylistinorū septem funes: ut dixerat. Quib; unxit eum latenter; apud se in fidis: et in cubiculo finem rei expectantib; Clamauitq; ad eum. Phylistiū sup te sanson. Qui rupit vincula: quomodo si rumpat quis filum stupē tortū. uel staminis cum odorem ignis acceperit. Et non est cognitū in quo est fortitudo eius. Dixitq; ad eum dalia. Ecce illusisti michi: et falsum loquistis es. Salutem nunc indica michi quo ligari debeas. Qui ille respondit. Si ligatus fuero nouis sumibus qui nunquam fuerint in opere: infirmus ero et aliorum hominū similis. Quib; rursum dalia. unxit eum: et clamauit. Phylistiū sup te sanson: in cubiculo in fidis preparatus. Qui ita rupit vincula: quasi filia telarū. Dixitq; dalia. rursum ad eum. Visque decipies me et falsum loqueris: ostende quo vinciri debeas. Si inquit septem crines capitis mecum hinc licio plexueris. et clavum his circumligatum terre fixeris: infirmus ero. Quod cum fecisset dalia: dixit ad eum. Phylistiū

sup te sanson. Qui consurgens de somno extraxit clavum: cum armis; et licio. Dixitq; ad eum dalia. Quomodo dicas quod ames me. cum animus tuus non sit tecum? Per uires uices mentis es michi: et non uisisti dicere in quo sit tua maxima fortitudo. Cumq; molesta ei esset. et per multis dies lugiter adhereret. spacium ad quietem non tribuens: defecit anima eius. et ad mortem usq; lassata est. Tunc appetiens ueritatem rei: dixit ad eam. Ferrum numquam ascendit super caput meum: quia nazareus id est consecratus dñi sum de utero matris meę. Si rasum fuerit caput meum. recedet a me fortitudo mea: et deficiam. ergo: ut ceteri homines. Uidens illa quod confessus ei esset omnem animū suum: misit ad principes phylistinorū. atq; mandauit. Ascendite adhuc scindet: quia nunc michi aperuit cor suum. Qui ascenderunt: assumpta peccata quā p̄misserant. At illa dormire cum fecit sup genua sua: et insu suo redire caput. Vocauitq; consore et rasit septem crines eius: et cepit abire eum et a se repellere. Statim enim ab eo fortitudo recessit. Dixitq; dalia. Phylistiū sup te sanson. Qui de somno consurgens: dixit in animo suo. egrediar sicut ante feci: et et me extingam: nesciens qđ dñs recessisset ab eo. Quem cum apprehendissent phylistiū. statim eruerunt oculos eius: et duxerunt

gazam undum catenis. et clausum
 in carcere molere fecerunt. Iamque
 capilli eius renasci ceperant: et pri-
 cipes phylistimorum conuenerunt
 munum. ut immolarent hostias
 pacificas dagon deo suo et epula-
 rentur. dicentes. Tradidit dominus noster
 inimicum nostrum sanson in manus
 nostras. Quod etiam populus uidentis.
 laudabat deum suum: eademque di-
 cebat. Tradidit deus noster in ma-
 nus nostras aduersarium: qui deluit
 terram nostram. et occidit plurimos.
 Letantesque per conuina sumpus
 iam epibus. precepit ut vocare-
 tur sanson: et ante eos ludetur. Qui
 adductus de carcere. ludebat ante
 eos. Ecce uero: cum stare inter du-
 as columnas. Qui dixit puer: re-
 gnum gressus suos. Dimitte me ut
 tangam columnas. quibus omnis
 imminet domus: ut redinem super
 eas. et paululum requestam. Do-
 mus autem plena erat virorum: ac mu-
 hierum: et erant ibi omnes prin-
 cipes phylistimorum. ac de teo et sola
 rio circiter tria milia utriusque sex-
 us. spectabant ludentem sanson.
 At ille invocato domino: ait. Domine deus
 meminito mei. et reddie nunc mihi
 priuilegiam fortitudinem deus noster:
 ut uictor me de hostib; meis. et per
 amissionem duorum humum. unam
 ultionem accipiam. Et apprehen-
 dens ambas columnas quibus inni-
 tebatur domus. alteramque earum
 dextram. et alteram leua tenens: ait.
 Moriatur anima mea: cum phylisti

in. Concussisque fortiter columnis.
 cedit domus super omnes principes:
 et ceteram multitudinem que ibi erat.
 Multaque plures interfecit moriens:
 quam ante uicem occiderat. Descen-
 dentes autem fratres eius et universa
 cognatio: uulserunt corpus eius et
 sepelierunt inter sarraam et eschaol.
 in sepulchro patris sui manu. Ju-
 dicauitque israhel uiginti annos.
xxii;
Fuit e tempore uir quidam de
 monte ephriam nomine michas:
 qui dixit matre sue. Mille centum
 argenteos quos separaueras tibi. et
 super quibus me audiente iuraueras:
 ecce ego habeo et apud me sunt.
 Cui illa respondit. Benedictus fi-
 lius meus dominus. Reddidit ergo eos
 matre sue: que dixerat ei. Conserua
 ui et uouli argentum hoc domino ut
 de manu mea suscipiat filius me-
 us. et faciat scuptile atque conflati-
 le. et nunc trado illud tibi: reddi-
 dit igitur matre sue. Que tulit ar-
 genteos ducentos et dedit eos argen-
 tario. ut ficeret ex eis scuptile atque
 conflatile: quod fuit in domo mi-
 che. Qui et huius quoque in ea deo
 separauit et fecit ephoth ac theria-
 sim: id est uestem sacerdotalem et
 idola. Impleuitque unus filiorum
 suorum manum: et factus est eius sac-
 dor. In diebus illis non erat rex in is-
 rabel: sed unusquisque quod sibi rectum
 uidebatur hoc faciebat.
Fuit quoque alter adolescentis de
 bechlein iuda et cognatione eius:
 eratque ipse leuites et habitabat ibi.